

АНОТАЦІЯ

Коник Д. С. Акторський тренінг в роботі над твором В. Нестайка «Тореадори з Васюківки». – кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Наукове обґрунтування творчого мистецького проєкту на здобуття освітньо-творчого ступеня доктора мистецтва за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво» (галузь знань 02 «Культура і мистецтво»). – Київський національний університет театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого, Міністерство культури та інформаційної політики України, Київ, 2024.

Зміст анотації. Дане наукове обґрунтування є наслідком дослідження тренінгу з акторської майстерності на базі акторсько-режисерської роботи над дитячим прозовим твором («Тореадори з Васюківки»), де автор наукового обґрунтування виступив у ролі викладача, а акторами стали студенти 2-В АМТіК курсу КНУТКіТ ім. І. К. Карпенка-Карого (художній керівник курсу – Б. М. Бенюк). Явище акторського тренінгу було розглянуто в контексті чотирьох проблематик: національної культурної та методологічної спадщини у сфері театрального мистецтва; декомунізації у області освітньої системи театральних навчальних закладів; американського та західноєвропейського досвіду викладання акторської майстерності та тренінгу з майстерності актора; перспектив розвитку освітньо-професійної української системи акторського тренажу.

Знання, отримані внаслідок науково-теоретичного дослідження, були втілені на практиці. Практичні дослідження стали поштовхом до створення авторського акторського тренінгу (розробленого для роботи над твором В. Нестайка «Тореадори з Васюківки»), який набув певних інноваційних рішень та принципових змін у мистецько-філософській парадигмі акторської професії, зокрема, культури акторського тренінгу. Пошуки шляхів вдосконалення якості викладання тренінгу з майстерності актора, з

урахуванням психологічного, емоційного, фізичного стану акторів, що несе на собі вплив сучасної українсько-російської війни, складають **актуальність** даного дослідження.

Драматургічною основою прикладного тренінгу було обрано твір українського класика дитячої літератури В. Нестайка «Тореадори з Васюківки» з трьох причин: 1) 63 роки (з моменту написання) цей твір не ставився на сцені; 2) автор твору пережив в дитинстві Другу світову війну і є, безумовно, носієм теми «втраченого дитинства», яка знаходить свою рефлексію у його дитячій пригодницькій прозі (а саме ця тема є для автора і для акторів-учасників даного дослідження пріоритетною в нашій творчості допоки триває війна); 3) тренінг з майстерності актора, як і сама акторська професія, споріднені дитячій природі дослідження і взаємодії зі світом, а, отже, робота над дитячим твором і сценічними образами дітей несе для акторів хрестоматійне підґрунтя.

Метою дослідження є розробка авторського прикладного тренінгу з акторської майстерності (спираючись на досвід вітчизняних та зарубіжних практиків і теоретиків театральної режисури, акторського мистецтва та викладачів-розробників тренінгу з майстерності актора) для роботи над твором В. Нестайка «Тореадори з Васюківки», досліджуючи сценічну акторсько-режисерську роботу з «темою». Застосування у роботі індивідуального підходу до акторів, що є поштовхом до впровадження адаптованого акторського тренажу у дане дослідження. Поєднання акторського тренінгу з концепціями та пошуками філософів, психологів та митців (зокрема Джозефа Кембелла, Абрагама Маслоу, Данте Аліг'єрі, Леся Курбаса, Карла Густава Юнга, Вінсента ван Гога, Єжи Гротовського, Германа Гессе), які знаходяться в полі досліджень явища «шлях героя». Застосування отриманих знань та відкриттів у творчому мистецькому проєкті (у вигляді показу вистави «Тореадори з Васюківки», яка повністю

побудована на тренажних вправах з акторської майстерності) та написанні наукового обґрунтування до нього.

Наукова новизна обґрунтування виражена у теоретичному та практичному дослідженні акторського тренінгу, в якому **вперше** мистецько-глядацька модель взаємодії «суб'єкт-об'єкт» замінюється на модель «суб'єкт-суб'єкт» (під час розробки прикладного авторського тренінгу для роботи над «Тореадорами з Васюківки» В. Нестайка).

У першому розділі **вперше** аналізується стан сучасної освітньої системи акторського тренінгу в Україні на період 2022-2024 років та досліджуються якісні показники акторського тренінгу. **Вперше** тренінг з майстерності актора розглядається у контексті досліджень Джозефа Кемпбелла, щодо концепції «шлях героя» та «трансформація героя». Досвід роботи над роллю Єжи Гротовського та Леся Курбаса **вперше** розглядається під кутом ідеї ролі-героя як фундаментальної складової акторського тренінгу.

У другому розділі **вперше** теоретично досліджується досвід Пітера Брука, Леся Курбаса та Антонена Арто, щодо підготовки до інсценізації розробки прикладного тренінгу. Автором **вперше** проводиться детальний режисерський аналіз твору «Тореадори з Васюківки» В. Нестайко. Даний дитячий роман **вперше** поділено на теми, які виокремлюються задля подальшої розробки акторського тренінгу, що розкривав би ці теми. Досліджено теми війни, дитинства, кохання та любові, української пісні, села і міста, релігії, життя і смерті, театру, української самоідентифікації, гумору, весілля, дружби та дитячих мрій.

У третьому розділі **вперше** описано нові вправи з акторської майстерності зарубіжних викладачів та **вперше** описані авторські інновації до цих вправ. У третьому розділі досліджуються такі вправи, як: Позитивний/негативний денний сон від Джека Уолтсера (на базі акторських шкіл Стелли Адлер, Лі Страсберга та Еліа Казана), Інтимна дія від Джайлза

Формана (на основі досліджень Крістофера Феттеса, Вільяма Карпентера, Ята Мальмгрена та Рудольфа Лабана), Діалог Сенфорда Майзнера та його авторська модифікація, Внутрішня пісня і Внутрішній танець від Тео вон Бомхарда, Ритмічно-пластичний етюд від Наталії Кудрявцевої та енергія вільних асоціацій від Олени Лазович, Стендап як частина авторського новітнього тренажу, Елементи циркових та естрадних жанрів, а також досліджується етюдний метод Єжи Гротовського та Томаса Річардса.

Авторський прикладний тренінг з майстерності актора розглядається як повноцінна драматична структура. З комплексу тренажних вправ вибудовується повноцінна сценічна дія, яка виражається у творчому мистецькому проєкті «Акторський тренінг в роботі над твором В. Нестайка «Тореадори з Васюківки».

Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновку, списку використаних джерел і додатків.

Ключові слова: акторський тренінг, репетиція, В. Нестайко, «Тореадори з Васюківки», вистава, акторська майстерність, митець

ANNOTATION

Konyk D. S. Actor's training in the work on V. Nestayko's «Toreadors from Vasyukivka». – a qualifying scientific work on the rights of a manuscript.

Scientific substantiation of a creative art project for the degree of Doctor of Arts in the specialty 026 «Stage Art» (field of knowledge 02 «Culture and Art.») – Kyiv National I. K. Karpenko-Kary Theatre, Cinema and Television University, Ministry of Culture and Information Policy of Ukraine, Kyiv, 2024.

Content of the abstract. This scientific study is the result of a study of acting training based on acting and directing work on a children's prose work («Toreadors from Vasyukivka»), where the author of the scientific study acted as a teacher, and the actors were students of the 2-D AMTiK course of the Kyiv National I. K. Karpenko-Kary Theatre, Cinema and Television University (artistic director of the course – B. M. Benyuk). The phenomenon of actor training was considered in the context of four issues: national cultural and methodological heritage in the field of theater art; decommunization in the field of the educational system of theater educational institutions; American and Western European experience in teaching acting and actor training; prospects for the development of the educational and professional Ukrainian system of actor training.

The knowledge gained from the scientific and theoretical research was put into practice. Practical research became the impetus for the creation of the author's acting training (developed for the work on V. Nestayko's work «Toreadors from Vasyukivka»), which has acquired certain innovative solutions and fundamental changes in the artistic and philosophical paradigm of the acting profession, in particular, the culture of acting training. The search for ways to improve the quality of teaching acting training, taking into account the psychological, emotional, and physical condition of actors, which is influenced by the current Ukrainian-Russian war, is the relevance of this study.

The work of Ukrainian classic of children's literature V. Nestayko «Toreadors from Vasyukivka» was chosen as the dramatic basis for the applied

training for three reasons: 1) this work has not been staged for 63 years (since it was written); 2) the author of the work survived the Second World War as a child and is, of course, the bearer of the theme of «lost childhood», which is reflected in his children's adventure prose (and this theme is a priority for the author and for the actors participating in this study as long as the war continues); 3) acting training, as well as the acting profession itself, are related to the childhood nature of exploration and interaction with the world, and, therefore, work on children's works and stage images of children has a textbook basis for actors.

The purpose of the study is to develop the author's applied training in acting (based on the experience of domestic and foreign practitioners and theorists of theater directing, acting, and teachers-developers of acting training) for work on V. Nestayko's work «Toreadors from Vasyukivka», exploring the stage acting and directing work with the «theme». The use of an individual approach to actors in the work, which is the impetus for the introduction of adapted acting training in this study. Combining acting training with the concepts and searches of philosophers, psychologists and artists (in particular, Joseph Campbell, Abraham Maslow, Dante Alighieri, Les Kurbas, Carl Gustav Jung, Vincent van Gogh, Jerzy Grotowski, Hermann Hesse) who are in the field of research on the phenomenon of the «hero's journey». Application of the acquired knowledge and discoveries in a creative art project (in the form of a performance of the play «Toreadors from Vasyukivka», which is entirely based on acting exercises) and writing a scientific justification for it.

The scientific novelty of the substantiation is expressed in the theoretical and practical study of acting training, in which for **the first time** the artistic and spectatorial model of interaction «subject-object» is replaced by the model «subject-subject» (during the development of applied author's training for work on «Toreadors from Vasyukivka» by V. Nestaiko).

The first chapter analyzes the state of the modern educational system of acting training in Ukraine for the period of 2022-2024 and explores the qualitative

indicators of acting training. **For the first time**, acting training is considered in the context of Joseph Campbell's research on the concepts of «hero's journey» and «hero's transformation». The experience of working on the role of Jerzy Grotowski and Les Kurbas **is first** considered from the angle of the idea of the hero role as a fundamental component of acting training.

In the second chapter, the experience of Peter Brook, Les Kurbas and Antonin Artaud in preparing for the staging of the development of applied training is first theorized. For **the first time**, the author conducts a detailed director's analysis of the work «Toreadors from Vasyukivka» by V. Nestayko. This children's novel is divided into themes for **the first time**, which are singled out for further development of an acting training that would reveal these themes. The themes of war, childhood, love and affection, Ukrainian song, village and city, religion, life and death, theater, Ukrainian self-identification, humor, wedding, friendship, and children's dreams are explored.

The third chapter describes for **the first time** new acting exercises by foreign teachers and for **the first time** describes the author's innovations to these exercises. The third chapter explores such exercises as: Jack Waltzer's Positive/Negative Daydream (based on the acting schools of Stella Adler, Lee Strasberg, and Elia Kazan), Giles Foreman's Intimate Action (based on the research of Christopher Fettes, William Carpenter, Jat Malmgren, and Rudolf Laban), Sanford Meisner's Dialogue and its author's modification, The Inner Song and Inner Dance by Theo von Bomhardt, Rhythmic and Plastic Etude by Natalia Kudryavtseva and the Energy of Free Associations by Elena Lazovich, Stand-up as part of the author's latest training, Elements of Circus and Variety Genres, and the study of the etude method by Jerzy Grotowski and Thomas Richards.

The author's applied training in acting is considered as a full-fledged dramatic structure. The complex of training exercises is used to build a full-

fledged stage action, which is expressed in the creative art project «Actor's Training in the Work on V. Nestayko's «Toreadors from Vasyukivka».

The paper consists of an introduction, three chapters, a conclusion, a list of references, and appendices.

Keywords: actor training, rehearsal, V. Nestayko, «Toreadors from Vasyukivka», performance, acting, artist.